

Mimořádná okamžitá pomoc (MOP)

Mimořádná okamžitá pomoc velmi úzce souvisí s bydlením. Z hlediska dávkového systému a finanční stabilizace příjmů je důležité mít na paměti, že mnohdy primární bariérou pro získání bytu je pro mnoho lidí právě jejich finanční situace. Majitelé požadují po nájemnících jistotu/kauci, na kterou lidé nemají peníze. Další bariérou je často nedostatečné nebo žádné vybavení bytu. Měli bychom brát proto v potaz, že vyřízení dávky MOP na jistotu/kauci či na pořízení vybavení bytu se může stát odstraněním největší překážky, která do této doby stála před možností získání standardního bydlení, pokud není možné situaci vyřešit jiným způsobem.

- upravuje § 36, 37 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů
- účelem MOP je řešit nepříznivé sociální události tak, aby její příjemci měli zajištěno uspokojování základních životních potřeb, aby se neprohluboval stav hmotné nouze, případně aby nedošlo k jejich sociálnímu vyloučení,
- je poskytována osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit, za splnění dalších podmínek,
- platí zejména tyto zásady poskytování: jednorázovost, nezbytnost, konkrétnost, subsidiarita, nenárokovost.

Druhy MOP

1. **MOP v případě hrozby vážné újmy na zdraví:** nejsou-li splněny podmínky pro poskytnutí opakovaných dávek, ale v případě neposkytnutí pomoci osobě hrozí vážná újma na zdraví,
2. **MOP v případě vážné mimořádné události:** jedná se např. o živelní pohromu, větrnou pohromu, ekologickou havárii, požár apod.
3. **MOP k úhradě nezbytného jednorázového výdaje:** při nedostatku prostředků k úhradě jednorázového výdaje spojeného např. se zaplacením kauce, poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů nebo v případě ztráty peněžních prostředků,
4. **MOP na úhradu nákladů na předměty dlouhodobé potřeby:** při nedostatku prostředků k nákupu nebo opravě předmětů dlouhodobé potřeby, např. pračky, lednice, atd.
5. **MOP na výdaje související s dětmi:** při nedostatku prostředků k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí, např. na školu v přírodě,

6. **MOP při ohrožení sociálním vyloučením:** pro osoby vracející se z výkonu trestu odnětí svobody, z dětského domova nebo po ukončení léčby chorobných závislostí.

Podrobněji k MOP s vazbou na bydlení:

MOP na úhradu nezbytného jednorázového výdaje

V souvislosti s bydlením a předcházením bytové nouze je nesmírně důležitou možností a právním nástrojem mimořádná okamžitá pomoc zvaná na úhradu nezbytného jednorázového výdaje.

MOP na úhradu nezbytného jednorázového výdaje považujeme i za nástroj preventivní.

- MOP na jistotu/kauci

O tuto dávku může požádat klient pro zaplacení tzv. jistoty/kauce¹. Dávku lze přiznat po zhodnocení celkových sociálních a majetkových poměrů, příjmů a dalších okolností, zejména u přechodu do standardní formy bydlení a z důvodu prevence ztráty bydlení či snahy o eliminaci nárůstu počtu klientů žijících v substandardních formách bydlení. Kauce je za určitých podmínek vratná a často se jedná o jedinou možnost vstupu do standardního bydlení. ² Podrobněji nalezneme zde:

<http://socialnibydeni.mpsv.cz/cs/faq/dulezite-otazky-obce>

MOP na úhradu nákladů na předměty dlouhodobé potřeby

V souvislosti s bydlením lze poskytovat MOP i na předměty dlouhodobé potřeby, na jejich pořízení či opravy - jedná se zejména o pračky, lednice, postele, skříně, psací stoly pro děti školou povinné atd. Přiznání MOP by mělo vždy předcházet celkové zhodnocení situace klienta, jeho sociálních a majetkových poměrů, příjmů a dalších okolností.

Při poskytnutí MOP na pořízení předmětu dlouhodobé potřeby se může jednat o bazarový předmět.

Výše MOP se řídí cenou nejmenší pořizovací ceny a zároveň se musí jednat o cenu, za kterou je v místě dostupném pro žadatele možné předmět zakoupit.

¹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

² Občanský zákoník (Zákon č. 89/2012 Sb.) umožňuje majitelům bytů požadovat kauci až do výše trojnásobku měsíční výše nájemného. Po skončení nájemního vztahu si ji majitel může ponechat pouze ze zákonných důvodů, zejména pro dluhy na nájemném.

MOP v případě vážné mimořádné události

Výčet vážných mimořádných událostí např. povodeň, vichřice, atd. je pouze demonstrativní. Před poskytnutím této MOP se hodnotí celkové sociální a majetkové poměry, které neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.

Mimořádná okamžitá pomoc na výdaje související s dětmi

Účelem mimořádné okamžité pomoci je řešit nepříznivé sociální události tak, aby její příjemci měli zajištěno uspokojování základních životních potřeb, aby nedošlo k neprohloubení stavu hmotné nouze, příp. aby nedošlo k sociálnímu vyloučení.

MOP by měla sloužit k podpoře sociálního začleňování osob v hmotné nouzi.

MOP poskytuje Úřad práce ČR za splnění dalších podmínek individuálně v souvislosti s:

- odůvodněnými náklady souvisejícími se vzděláním (např. nástup do 1. třídy ZŠ nebo 1. ročníku učiliště či SŠ: jedná se např. o výdaje na učebnice, učební pomůcky, školní aktovku, pracovní oděvy a jiné pracovní pomůcky pro učně, pokud uvedené škola neposkytuje zdarma, dále se jedná o dojíždění z místa bydliště do školy, úplata za školkovné, školní družinu, pokud není rodina od úplaty osvobozena). Oproti tomu, odůvodněným nákladem není školné.
- zájmovou činností nezaopatřeného dítěte (např. hudební nástroj, zájmový kroužek, letní tábor, škola v přírodě)
- zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí (např. cestovní výdaje za účelem návštěvy dítěte z dětského domova u rodičů).

O problematice MOP více hovoří Veřejný ochránce práv :

https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Davky-pomoci-HN.pdf